

הגאון הגדול מוהר"ר יצחק אזרחי שליט"א

ישיבת מיר ירושלים

MIRRER YESHIVAH JERUSALEM

Founded in Mir 1817 in Jerusalem 1944

ד. נוסדה במיר בשנת תקע"ז, בירושלים בשנת תשי"ד

RABBI YITZHAK EZRACHI

ב. יצחק אזרחי
ראשי הישיבה

כ' סיון תשפ"א

בחסדי ה' יתברך

לכבוד ידידי מכובדי, מחשובי מרביצי התורה והעמילים בה, המקנים אהבת תורה ולשונה לשומעי לקחו, הלא הוא הרב המפורסם המוערך במיוחד ר' בנימין וואטענבערג שליט"א.

נתת שמחה בליבי בראותי שמתחבר אתה בלב ונפש לגאון האדיר שלזכרו תאוות כל נפש שהוא בעל התורה תמימה, מקור ברוך, גשמי ברכה, תוספת ברכה, ברוך שאמר, וש"ס, והינך עמל בהקנאת תורתו לרבים, ע"י הערותיך המאירות עיניים, וביאוריך המאירים את כל דבריו, לספרו שפה לנאמנים, העוסק בהקנאת תורתו, ובפרט ביסודות לשון הקודש שבהם כתובה התורה הקדושה.

בטוחני בחסדי ה', שבעל השפה לנאמנים יכיר לך טובה מרובה ע"י שהשלמת את תורתו ע"י הערותיך המאלפים, ותזכה להארת פני הקב"ה אליך ולמשפחתך תמיד.

הכותב והותם בידירות אמת

ובהערכה רבה.

יצחק אזרחי

יצחק אזרחי

ישיבת מיר ירושלים

הגאון הגדול מוהר"ר דוד קאהן שליט"א

רב דקהל גבול יעבץ, ברוקלין נוא יארק, מח"ס אהל דוד, משאת כפי, גבול יעבץ, ברכת יעבץ, שמחת יעבץ, ועוד.

דוד קאהן

ביהמ"ד נבל יעבץ
ברוקלין, נוא יארק

מכתב ברכה

לכבוד וזיכר הרב המאור הגדול ר' בנימין וואטטענבערג שליט"א

בקשת ממני לכתוב הסכמה על הערותיך על ספרו של
בעל תורה תמימה שהדפיס בשנת תרנ"ג ועתה באת להוציאו
לאור ולהוסיף הערות על מה שכתבת מכבר. אין ספק אצלי
שהספר יהיה לתועלת ולתענוג לכל מביין עם תלמיד וגם
אין מקום להסכים על ספר כזה ולא נשאר אלא לברך
מע"כ ידידי שיצליח לברך על המוגמר בקרוב ובכל אשר
יפנה ישכיל

באהבה ויקר
דוד קאהן
ה' מרחשון תשפ"א

לכבוד ידידי הרב המאור הגדול ר' בנימין וואטטענבערג שליט"א
בקשת ממני לכתוב הסכמה על הערותיך על ספרו של
בעל תורה תמימה שהדפיס בשנת תרנ"ג ועתה באת להוציאו
לאור ולהוסיף הערות על מה שכתבת מכבר. אין ספק אצלי
שהספר יהיה לתועלת ולתענוג לכל מביין עם תלמיד וגם
אין מקום להסכים על ספר כזה ולא נשאר אלא לברך
מע"כ ידידי שיצליח לברך על המוגמר בקרוב ובכל אשר
יפנה ישכיל

באהבה ויקר
דוד קאהן
ה' מרחשון תשפ"א

הגאון הגדול מוהר"ר דוד יוסף שליט"א

הרב דוד יוסף

ראש בית המדרש "יחווה דעת" וחבר מועצת חכמי התורה

ב"ה ירושלים, ב' שבט תשי"פ לפ"ק

לכבוד ידידי הדגול הרב הגאון המצויין, מרביץ תורה בישראל, חריף ובקי, משנתו זך ונקי, שוקד על דלתות תוה"ק לילה כיום יאיר כחשכה כאורה, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, מוכתר במדות נעלות, כש"ת רבי בנימין וואטענבערג שליט"א, מחשובי הרבנים ומורי ההוראה בצרפת, ובפרט בק"ק אל"ף בפאריס.

שלום וישע רב,

שמחתי לשמוע כי כת"ר שליט"א עומד להוציא לאור את הספר "שפה לנאמנים" אשר חיבר הגאון המפורסם כמהר"ר ברוך עפשטיין זצוק"ל, בעל ה"תורה תמימה", אשר בו נושא ונותן בענין חשיבות לימוד לשון הקודש, וחינוך הילדים לדעת ולהבין לשון הקודש, והתועלת המרובה שיש בזה ללימוד התורה ולקיום המצוות, וכותב להוכיח שהיא מצוה ממש, וראוי לכל אדם מישראל להשתמש בלשון הקודש.

ספר זה נדפס רק פעם אחת על ידי המחבר בשנת תרנ"ג, ולא נתפרסם מאז, ומפני חשיבותו והתועלת המרובה שיש בו, הפצו של כת"ר להוציאו לאור במהדורא חדשה, והוסיף לה נופך משלו במראי מקומות ובהערות והארות על דברי הגאון המחבר, ושלה לי דוגמא מהפרק הראשון של הספר, ועיינתי בו ומאד נהניתי הן מדברי הגאון המחבר זצוק"ל, והן מהערותיו המחכימות של כת"ר המלאות חריפות ובקיאות, יישר חילה לאורייתא.

והנה עינינו הרואות שבמקומות שאינם יודעים היטב לשון הקודש, הרי הם מתקשים בלימודם בהבנת הדברים, ובפרט כשלומדים גמרא וראשונים, ופעמים שמוציאים זמן רב אך ורק על הבנת המלים ותרגומם ללשונם, ואילו היו יודעים לשון הקודש היו יכולים להספיק ללמוד הרבה יותר, ובהבנה ברורה יותר, ובפרט נכון הדבר לגבי נערי ישראל המתחילים ללמוד משניות וגמרא, שאילו היו יודעים ומבינים לשון הקודש היו מצליחים יותר בלימודם, ודברים אלו ברורים לכל מבין, ומצוה רבה לעורר על כך, ויש בזה משום חיוק גדול ללימוד התורה מתוך הבנה ועיון.

והנני מברכו שחפ"ן ה' בידו יצלח, ויזכה לברך על המוגמר ולהוציא את הספר הנ"ל לאור עולם, וזכות הגאון המחבר תעמוד לו שיזכה להמשיך להפיץ מעיינותיו חוצה ולהגדיל תורה ולהאדירה, באורך ימים ושנות חיים ושובע שמחות, וירוה נחת מכל יוצאי חלציו אמן.

בכבוד רב ידירו עח

דוד יוסף

הגאון הגדול מוהר"ר מרדכי גרוס שליט"א

ARAB MORDECHAI GROSS
CHANICHEI HAYESHIVOS CONG
& RABBI OF MERCAZ BNE BRAK

מרדכי גרוס
רב ואב"ד 'חניכי הישיבות'
ורב מרכז ב"ב

הכתובת: הידושי הרי"ם 3 בני ברק

בסייעתא דשמיא

מכתב ברכה

יעלצו הנאמנים וישישו הלבבות, ירננו החכמים ויבינו המתבוננים, יסוד התורה וכבוד הדרה, בראותי האי חיבור הנעלה והמפואר, המצורף כביאור והרחבה לספר "שפה לנאמנים" להגאון רבי ברוך הלוי עפשטיין זצ"ל לה"ה, והוא הרחב דבר במעלת "לשון הקודש" וכל המסתעף מיניה.

ובעיוני בו עמדתי נפעם מהבהירות בעומק העיון והישרות, ומהבקיאות והידיעות המפליאה, כי "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים" [איוב יא ט], המוכיח כי מחברו דרופתקי דאורייתא [סנהדרין צט ב], ומהותו ופנימיותו "תורה", והוא מכחא ד"בתורתו יהגה יומם ולילה" [תהלים א ב], דכש"תורת ה' תמימה" היא "משיבת נפש" [תהלים יט ח], כשהוי מסיטרא דקדושא סם חיים [עי' קידושין ל ב], הוא בחי' "משיבת נפש", כדכתב בשו"ת "עטרת משה" חו"מ פתיחה או"א מלשון "רצוא ושוב" [יחזקא א יד] "שובב" [ישעי' נז יז] "ישב רוחו" [תהלים קמז יח], והוא כח החידוש שבתוה"ק. "משיבת נפש" טל של תחי' [עי' שבת פח ב] ללומד ומחדש, ו"תחיה" לאחרים הרואים או שומעים תחי נפשם להעמידם ב"עדות ה' נאמנה מחכימת פתי" [תהלים יט ח], ד"עדות" דעת שלמתא. וזה ה"יגעת ומצאת תאמין" אשר היה בהלו נרו עלי ראשי" [עי' נדה ל ב], ובהא "ציר נאמן לשולחיו ונפש אדניו ישיב" [משלי כה יג], "נפש אדניו" הוא נפש שנתהותה מתורה הק' שנלמד בה, "ישיב" כמראשיתה, ושורשה.

בתורה תליא כללות הבריאה, כדכתיב "והר סיני עשן כולו" [שמות יט יח], וכתב הראב"ד [ספר יצירה פ"א] ר"ת עולם שנה נפש, שהוא מקום זמן נפש כנתינתה כן לימודה, והוא "תורת ה' תמימה" בשלמותה בהא מגעת עד משיבת "נפש", ע"י "יראת ה' טהורה עומדת לעד" דיראה טהורה מעמדת את התורה בלומדה לעד, והמכוון כדחזינן [מד"ר פר' בא טו כה] בקרא "החדש הזה לכם ראש חדשים" [שמות יב ב], ואל תתמה שיש בידן כח לקדש חדשים זהו ככלי שרת שהכהן קיבל בו דבר קודש, ובזה הכלי מתקדש, כשם שעשה משה שקידש בדם המזבח או יין ניסוך או מנחה שהניחו בכלי חול ובזה קידשו, ואם כלי חול שנתמלא בקדושה מתקדש, עאכו"כ ישראל שהם קדושים ומקדשים את החדש, ע"כ, כלומר ישראל שהקב"ה קידשם, שמכינים עצמם להיות בבחי' כלי שרת המוכן לקבל דבר של קדושה, ובזה יש בהם השראת השכינה. והוא קרא "קדשים תהיו כי קדוש אני" [ויקרא יט ב], תכינו עצמכם להיות כלי שרת, ובזה תהיו קדושים "כי קדוש אני", והוא "והתקדשתם והייתם קדושים" [ויקרא יא מד]. ע"י הכנה דכלי שרת בזה תהיו קדושים מצד הקדושה שתחול בהם.

והוא הברכה "אשר קדשנו במצוותיו", ענין המצוות להכין הכלים להיות כלי שרת, כדתנן [מכות כג ב] ר' חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות וכו', דמעשה המצוה מזכך האדם להיות כלי המוכן לקבל קדושה, ובזה מתפשטת הקדושה בו, ובזה נעשה קדוש. – ובספה"ק בית גנזי פ' בא [מאמר ישראל מונין ללבנה] כתב דשני בחי' קדושה באדם, יש מי

הגאון הגדול מוהר"ר מרדכי גרוס שליט"א

שזיכך הכלים [החומר] שיכול להתפשט בהם אור הנשמה בשלמותה, ואז הכלים עצמם מאירים, אבל אין זה מכח עצמם, אלא מצד אור הנשמה המאיר בהם, מתבטלים הכלים לאור הנשמה, אבל יש זיכוך לעילא מיני', שלא רק מצד הנשמה מאירים הכלים אלא מתגלה אור הגנוז שיש בכלים ומאירים מצד עצמם, וכל התשוקות והרצונות שמתעוררים מכח החומר, הם אורות של קדושה נעלמים ומתלבשים ב"כתנות עור", וכאשר מתגלה כי הם עצמם "כתנות אור", הרי הגוף עצמו מאיר לא רק מכח הנשמה, עי"ש.

נראה, שהיגע ועמל בתורה דהוי כתנות אור, כדאמרו חז"ל [ב"ר פרק כ"ב, ועי' זוה"ק ח"ב רכ"ב, זו"ח רות ע"א, ק"ב, תיקו"ז צ"ב ב, קלט ב] בתורתו של ר"מ כתיב "כתנות אור", דכח התוה"ק דר"מ שהכתנות – החומר והגוף בו האור, כ"מנורה" הוא הרומז להארת הנשמה, כדכתיב "נר ה' נשמת אדם" [משלי כ כז], והארון רומז לת"ח העמל בתורה שמזכך גם את גופו, והוא מזבח הקטורת שעומד כנגד ארון העדות, וכתב התרגום יונתן [פ' פקודי מ"ה] חכימיא דעסיקין באורייתא וריחיהון גדיף הי כקטורת בוסמיא [עי' ספ"ק עמלות בתורה דף כא], והוא בכלל שיחת חולין של ת"ח צריך לימוד [סוכה כא ב], כי אור הנשמה בהם, והוא משום דבעמלות בתורה זוכה להשראת השכינה, כדכתיב "אם בחקתי תלכו" [ויקרא כ"ג] שתהיו עמלים בתורה [תו"כ שם] וגו', "ונתתי משכני בתוכם" שהוא יחוד תמידי דבקות הקב"ה עמו כביכול.

וכשישבתי עם הגהמ"ח שליט"א בארץ הגולה, בהסדרת עניני שלום וכו', ראיתי כי בעניינים ונושאי החומר מושקע הנשמה מכח אור התורה, ואין זה אלא מעמל ויגיעה דבקות בתוה"ק ומסירתה, והוא כשמו "בנימין" דהוי בן ימין, דהוי תורה, כדכתיב [דברים לג ב] "מימינו אש דת למו" [רבנו אברהם בן הר"מ ב"המספיק לעובדי ה'"], ב"בן" נכלל שאף הכלים שהוא הגוף והחומר הוי תורה.

ודא הוטבע בהאי ספרא רבא יקירא ומפוארה, להרב הגאון, חו"ב, מופלג ומופלא בבינת חכמים, שלם במדות טהורות, וכתר ענוה הולמתו, מרביץ תורה ויראה בגולה, במדינת "צרפת" בעיר "פאריז", בקהלה קדושה "אלף" [מיסודו של הגה"צ המופלא, רבי'ם השיב מעוון, רבי יוסף חיים סיטרוק זצ"ל לה"ה], רבי בנימין למשפחת וואטטענבערג שליט"א.

יהא רעוא מלפני אבינו שבשמים, שהגהמ"ח שליט"א יוסיף פארות בהרבצת תורה בכתב ובע"פ, להאירם בשלהבתא וזיקוקין דאש התורה מזהב ומפז יקרות, עדי נזכה לגאולת עולמים בביאת משיח צדקנו ובנין בית תפארתינו, במהרה בימינו אמן סלה.

באעה"ח עש"ק תשעה ימים לחדש שבט, לידת רבינו קה"ק הרש"ש זצוק"ל, לסדר "וידעתם כי אני ה'" [שמות י ב], ה' תשפ"א לכה"ע.

הגאון הגדול מוהר"ר מאיר מאזוז שליט"א

ראש ישיבת כסא רחמים

בס"ד בני ברק יום כ"ב בשבט התשפ"א "מדבר מלטתנו" לפ"ק.

נגה עלינו אור יקרות, ספר "שפה לנאמנים" מהגאון המופלא ר' ברוך אפשטיין זצ"ל, עם הערות ומקורות בבקיאות עצומה מהרה"ג ר' בנימין וואטנברג שליט"א, על כל קוץ וקוץ תילי תלים. יישר כחו וחילו לאורייתא.

ותוכן הספר הוא שצריכים ללמד את ילדינו מנעוריהם לדבר בלה"ק, כי היא השפה שדיבר בה הקב"ה עם אדם הראשון ועם אבותינו הקדושים. כמ"ש לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת, וקין כי קניתי, ושת כי שת לי אלקים, ונח זה ינחמנו, לעדים נאמנים.

וזכרוני למר אבא זצ"ל בילדותי כשהיינו בדרך בגיל ד' או ה' שנים שדיבר אתי רק בלה"ק ובוחק אותי בכמה שאלות, כגון מי אמר שכותבים "אשכנז" בכ"ף ולא בקו"ף? ואם תאמר מפני שכך מבטאים (ויש לנו הבדל גדול בין כ"ף לקו"ף), מאן מוכח, אולי מפני שהאשכנזים אצלם בת קו"ף כבת כ"ף, לכך אנו מבטאים אשכנז? ושתקתי. ענה אבי ואמר לי: שכחת פסוק בתורה "אשכנז וריפת ותוגרמה"!

ויה"ר שנזכה ליעוד כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה, במהרה בימינו אמן.

בברכת הצלחה רבה

נאמ"ן ס"ט

הגאון הגדול מוהר"ר דוד כהן שליט"א
ראש ישיבת חברון

שבט תשפ"א

בס"ד

מכתב ברכה

שמחתי לראות את מפעלו הגדול של הגדול ר' בנימין ווטנברג שליט"א, מחשובי מרביצי התורה בצרפת, להאדיר ולערוך את ספרו החשוב של הגאון המופלא ר' ברוך אפשטיין זצ"ל בעל התורה תמימה, ספר "שפה לנאמנים" העוסק בידיעת לשון הקודש ויסודותיה ובעניני העתקת התורה ללשונות אחרים שאינם לה"ק.

ועברתי על קצת מהדברים ונוכחתי לראות שיש בו הרבה תועלת וברכה כיון שלה"ק הוא יסוד התורה, וכלשון חז"ל הק' שהקב"ה ארג את התורה מכ"ב אותיות לה"ק.

והגאון ר' בנימין הוסיף לספר נכבד זה ביאורים וציונים, הארות והערות, תיקונים והוספות, המאירים אורו של הספר ברחבו ובהיקפו, ועכשיו הוא ספר שלם המכיל אוצרות לה"ק לכל המבקש להכנס בשערי לה"ק.

ובעז"ה יהיה הספר לתועלת ולברכה, ותעמוד להרהמ"ח זכותו של הגאון בעל תורה תמימה להמשיך בעבודתו עבודת הקודש, ולהשפיע מתורתו בכתב ובע"פ להגדיל תורה ולהאדירה.

הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת
הענין לפרוץ אג"ת

הכו"ח לכבודן של מנחילי התורה,
דוד כהן

מכתב ממו"ח הרה"ג ר' אברהם לוי שליט"א
רב דקהל עדת ישורון - פאריש

בס"ד. יום א' לסדר בהעלותך י"ב סיון תשפ"א,

לכבוד חתני כבני יקרי ואהובי הרב בנימין ווטנברג שליט"א,
רחב לבי בקרבי בראותי את ספרך המופלא "שפה לנאמנים" אשר עומד
בס"ד לצאת לאור עולם בקרוב.

עברתי עליו בעיון ונפלאתי לראות במה שזכית, שעלה בידך לחבר חיבור
חשוב כזה אשר כשמו כן הוא, שהוא מעורר על החשיבות לשלוט בלשון
הקודש בתור יסוד ובסיס לדת הישראלית ולמודה חובה ומצוה ככל המצות
שבתורה. וכבר אמרו חז"ל נאים דברים היוצאים מפי עושיהן, ובטוח אני
שכל מי שילמד בו ימצא תועלת נשגבה מאוד ויתאוה לכו ונפשו ללימוד
החשוב הזה. וחפץ ה' בידך יצליח שעמלך הגדול שעמלת בזה ישא פרי
לזכות את הרבים בענין למוד לשון הקודש.

ודעתי כי חתני כת"ר שליט"א אינו צריך לדידי ולדכוותי, ולא נשאר לי
אלא לברכו, יתן ה' שיפוצו מעינותיו חוצה ורב יהנו מאורו להנות מזיו
תורתו בחידושיו בתורה, ותקיים בי מאה"כ בני אם חכם לבך ישמח לבי גם
אני, ויזכה יחד עם רעיתו בתי היקרה הצ' יהודית תחי' לרוות נחת מילדכם
היקרים שיחיו, ויהיו גדולים בתורה וביראה, ולא תמוש התורה מפינו ומפי
זרענו ומפי זרע זרענו עד עולם.

כעתירת חותנו המברכו מקירות לבו,
המצפה לישועת ה',
אברהם לוי.